

Β' ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΕΚ

*ΔΕΚ, Υποθέσεις C-402/05 P και C-415/05 P (συνεκδικασθείσες)**

Yassin Abdullah Kadi, Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας

Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ) - Περιοριστικά μέτρα εις βάρος προσώπων και οντοτήτων συνδεδεμένων με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν - Ηνωμένα Έθνη - Συμβούλιο Ασφαλείας - Ψηφίσματα εκδιδόμενα δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών - Εφαρμογή τους εντός της Κοινότητας - Κοινή θέση 2002/402/ΚΕΠΠΑ - Κανονισμός (ΕΚ) 881/2002 - Μέτρα κατά προσώπων και οντοτήτων περιλαμβανομένων σε κατάλογο που έχει καταρτίσει όργανο των Ηνωμένων Εθνών - Δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων - Επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας συσταθείσα με την παράγραφο 6 του ψηφίσματος 1267 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας (επιτροπή κυρώσεων) - Αναγραφή των ονομάτων αυτών των προσώπων και οντοτήτων στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΚ) 881/2002 - Προσφυγή ακυρώσεων - Αρμοδιότητα της Κοινότητας - Νομική βάση αποτελούμενη από τον συνδυασμό των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ - Θεμελιώδη δικαιώματα - Δικαίωμα προστασίας της ιδιοκτησίας, δικαίωμα ακροάσεως και δικαίωμα αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου)

(Τμήμα μείζονος συνθέσεως, συγκείμενο από τους: Β. Σκουρή, Πρόεδρο, Α. Rosas και Κ. Lenaerts, προέδρους τμήματος, J.N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, Κ4. Schieman, J. Makarczyk, P. Kūris, P. Lindh, J.-C. Bonichot, T. von Danwitz και Α. Arabadjiev, δικαστές, C.W.A. Timmermans εισηγητή δικαστή. Γενικός Εισαγγελέας: Μ. Poiares Maduro)

I. Πραγματικά περιστατικά (συνοπτικά)

Το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ με το Ψήφισμα 1267 (1999), σχετικά με την κατάσταση στο Αφγανιστάν, στράφηκε κατά του καθεστώτος των Ταλιμπάν, επειδή θεωρήθηκε ότι ενθάρρυνε την παραγωγή οπίου και εξαιτίας της άρνησής του να παραδώσει στις ΗΠΑ τον Usama bin Laden, ύποπτο ως ιθύνοντα νου πίσω από τους βομβαρδισμούς των αμερικάνικων πρεσβειών στο Ναϊρόμπι της Κένυας και το Dar es Salaam της Τανζανίας. Το Ψήφισμα πάγωσε τους πόρους και τις άλλες οικονομικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων των πόρων που προέρχονταν από περιουσία που ανήκε ή ελέγχονταν άμεσα ή έμμεσα από τους Ταλιμπάν, ή από ο-

* Αντί άλλου σχολιασμού, βλ. τη μελέτη της Β. Τζώρτζη, σελ. 239 επ.

ποιαδήποτε επιχείρηση που ανήκε ή ελέγχονταν από τους Ταλιμπάν¹. Το ίδιο Ψήφισμα ίδρυσε μια *Επιτροπή Κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν (The Taliban Sanctions Committee)*, από όλα τα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των κυρώσεων². Συγκεκριμένα, η *Επιτροπή Κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν* ήταν επιφορτισμένη με το έργο διατήρησης καταλόγων, που ενημερώνονταν συνεχώς βάσει πληροφοριών που παρείχαν τα κράτη και οι τοπικοί οργανισμοί, με φυσικά και νομικά πρόσωπα που σχετίζονταν με τον Usama bin Laden, κατά των οποίων θα λαμβάνονταν κυρώσεις με στόχο.

Οι κυρώσεις κατά των Ταλιμπάν ενισχύθηκαν το Δεκέμβριο του 2000 με το *Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας 1333 (2000)*. Ο αρχικός κατάλογος της Επιτροπής Κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν αναθεωρήθηκε μετά τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, σύμφωνα με κατάλογο προσώπων και οργανισμών που υποβλήθηκε από τις ΗΠΑ. Στον αναθεωρημένο κατάλογο προστέθηκαν τρεις Σομαλο-Σουηδοί υπήκοοι μεταξύ των οποίων και ο Kadi και η *Al Barakaat International Foundation*.

Το *Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας 1267(1999)* εφαρμόστηκε από την ΕΚ το 2000³. Το 2001, μετά τη θέσπιση του *Ψηφίσματος ΗΕ 1333(2000)*, τα προηγούμενα μέτρα εφαρμογής αντικαταστάθηκαν με νέα κοινοτικά μέτρα: τις Κοινές θέσεις 2001/56 και 2001/154 και τον *Κανονισμό του Συμβουλίου 467/2001*⁴. Ο κατάλογος των ονομάτων που καταρτίστηκε από την *Επιτροπή Κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν* προσαρτήθηκε στον *Κανονισμό (ΕΚ) 467/2001*. Ο *Κανονισμός* αυτός προέβλεπε ότι όλοι οι πόροι και οι άλλες οικονομικές πηγές, που ανήκουν σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή σώμα που ορίζεται από την *Επιτροπή Κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν* και απαριθμείται στο Παράρτημα Ι του *Κανονισμού*, θα έπρεπε να παγώσουν⁵. Η Επιτροπή ΕΚ εξουσιοδοτήθηκε να τροποποιεί το Παράρτημα Ι του *Κανονισμού (ΕΚ) 467/2001*, βάσει των επιταγών κάθε φορά είτε του Συμβουλίου Ασφαλείας είτε της *Επιτροπής Κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν*⁶.

Κατόπιν των τροποποιήσεων στον κατάλογο που έγιναν από την Επιτροπή για τις Κυρώσεις κατά των Ταλιμπάν, η Επιτροπή ΕΚ αποφάσισε να προσθέσει και άλλα φυσικά και νομικά πρόσωπα στο Παράρτημα Ι του *Κανονισμού (ΕΚ) 467/2001*,

1. Βλ. Ψήφισμα του ΣΑ 1267 (1999) σχετικά με την κατάσταση στο Αφγανιστάν, παρ. 4.

2. Ο.π. παρ. 6.

3. Βλ. Κανονισμός (ΕΚ) 337/2000, για την απαγόρευση πτήσεων και το πάγωμα κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων που αφορούν τους Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, ΕΕ L 43 (2000), σ. 1.

4. Βλ. Κανονισμός (ΕΚ) 467/2001 για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά τους Ταλιμπάν του Αφγανιστάν και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) 337/2000, ΕΕ L 67 (2001), σ. 1.

5. Ο.π. άρθρο 2(1).

6. Ο.π. άρθρο 10(1).

συμπεριλαμβανομένων των τριών Σομαλο-Σουηδών υπηκόων και της *Al Barakaat International Foundation*, των οποίων τα περιουσιακά στοιχεία είχαν παγώσει.

Το 2002, ο *Κανονισμός (ΕΚ) 467/2001* αντικαταστάθηκε από τον *Κανονισμό (ΕΚ) 881/2002*⁷. Ο προσαρτημένος κατάλογος μεταφέρθηκε στο νέο *Κανονισμό*. Ο *Κανονισμός (ΕΚ) 881/2002* βασίστηκε όχι μόνον στα άρθρα 301 (πρώην 228 Α) και 60 (πρώην 73 Ζ), αλλά επίσης και στο άρθρο 308 (πρώην 235) ΣυνθΕΚ. Ο *Κανονισμός (ΕΚ) 881/2002* επέβαλε τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων του Usama bin Laden, του δικτύου Al - Qaeda και των προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τους ανωτέρω, μετά την κατάρρευση του καθεστώτος των Ταλιμπάν.

Το Δεκέμβριο του 2001, ο Kadi και η Al Barakaat προσέφυγαν ενώπιον του Πρωτοδικείου και ζήτησαν κατά το άρθρο 230 Συν.θΕΚ την ακύρωση του *Κανονισμού (ΕΚ) 881/2002*, ο οποίος επέβαλε ειδικά μέτρα που στρέφονταν κατά συγκεκριμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονταν με τον Osama bin Laden, το δίκτυο της Al - Qaeda και τους Ταλιμπάν, ο οποίος αντικατέστησε τον *Κανονισμό (ΕΚ) 467/2001*. Παράλληλα ζήτησαν, την λήψη προσωρινών μέτρων, αίτημα που απορρίφθηκε από το ΠΕΚ το Μάιο του 2002.

Οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι το Συμβούλιο δεν είχε αρμοδιότητα να θεσπίσει τον *Κανονισμό* και ότι το προσβαλλόμενο κοινοτικό μέτρο παραβίαζε μια σειρά θεμελιωδών δικαιωμάτων, το δικαίωμα προστασίας της ιδιοκτησίας, το δικαίωμα ακροάσεως ενώπιον δικαστηρίου και το δικαίωμα αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου. Στις 21 Σεπτεμβρίου 2005 το Πρωτοδικείο απέρριψε τους ισχυρισμούς του Kadi και της Al Barakaat επιβεβαιώνοντας την εγκυρότητα του *Κανονισμού*.

Το Πρωτοδικείο συμπέρανε ότι οι κυρώσεις που προβλέπονταν στον προσβαλλόμενο *Κανονισμό* δεν παραβίαζαν τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσφευγόντων, όπως αυτά προστατεύονται από το *jus cogens* (T-306/01, *Al Barakaat*, σκ. 263-282, 284-346 και T-315/01, *Kadi*, σκ. 212-231, 233-291).

Κατά των αποφάσεων του ΠΕΚ οι προσφεύγοντες άσκησαν αναίρεση ενώπιον του ΔΕΚ το Νοέμβριο του 2005, προβάλλοντας τρεις λόγους αναίρεσης). Πρώτον, οι ανααιρεσιόντες επικαλέστηκαν την έλλειψη νομικής βάσης του προσβαλλόμενου *Κανονισμού*. Δεύτερον, ισχυρίστηκαν ότι στο βαθμό που ο *Κανονισμός* προσέβαλε ευθέως τα δικαιώματα ιδιωτών και προέβλεπε την επιβολή κυρώσεων κατά ιδιωτών, δεν είχε γενική εφαρμογή και, συνεπώς, παραβίαζε το άρθρου 249 Συνθ.ΕΚ, το οποίο προβλέπει τη γενική εφαρμογή των *Κανονισμών*. Τρίτον, ισχυρίστηκαν ότι ο *Κανονισμός* παραβίαζε τα θεμελιώδη δικαιώματά τους.

---

7. Βλ. *Κανονισμός (ΕΚ) 881/2002* για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του *Κανονισμού (ΕΚ) 467/2001* του Συμβουλίου για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά τους Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, ΕΕ L 139 (2002), σ. 9.

Στην συζήτηση της 2ας Οκτωβρίου 2007 στο ακροατήριο παρενέβησαν οι κυβερνήσεις του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπέρ του Συμβουλίου.

II. Απόφαση του ΔΕΚ (απόσπασμα)

Επί των αναιρέσεων

Επί των λόγων αναιρέσεως των σχετικών με τη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού

158. Όσον αφορά, πρώτον, τις αιτιάσεις που διατυπώνει η Al Barakaat κατά των σκέψεων 112, 113, 115 και 116 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, διαπιστώνεται ότι οι σκέψεις αυτές αναφέρονται στη νομική βάση του κανονισμού 467/2001.

159. Ο κανονισμός αυτός, όμως, καταργήθηκε με τον προσβαλλόμενο κανονισμό και αντικαταστάθηκε από αυτόν. Εξάλλου, όπως επισήμανε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, χωρίς αυτό να το αμφισβητήσει η Al Barakaat στην αίτηση της αναιρέσεως, η προσφυγή που αυτή είχε ασκήσει ενώπιον του Πρωτοδικείου, μετά την προσαρμογή στον προσβαλλόμενο κανονισμό των αιτημάτων και των λόγων που είχε προβάλει, είχε ως αποκλειστικό αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως του κανονισμού αυτού, καθόσον την αφορούσε.

160. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι εν λόγω αιτιάσεις δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να οδηγήσουν σε ανίχνευση αυτής της αποφάσεως και, κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθούν ως αλυσιτελώς προβαλλόμενες.

161. Εν πάση περιπτώσει, οι σκέψεις της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat στις οποίες αναφέρονται οι αιτιάσεις αυτές και τις οποίες το Πρωτοδικείο χαρακτήρισε ως βάση της συλλογιστικής του της σχετικής με το νομικό έρεισμα του προσβαλλομένου κανονισμού, επαναλαμβάνονται στα επόμενα σημεία του σκεπτικού τόσο της αποφάσεως αυτής όσο και της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadi και θα εξεταστούν στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των λόγων αναιρέσεως που αναφέρονται σ' αυτά τα σημεία του σκεπτικού.

162. Επομένως, πρέπει να εξεταστούν αυτές οι αιτιάσεις, καθόσον αφορούν το νομικό έρεισμα του κανονισμού 467/2001.

163. Επιβάλλεται, δεύτερον, να εξεταστεί το βάσιμο της απόψεως που υποστήριξε η Επιτροπή, κατά την οποία τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, ως εκ του γράμματός τους και της συνάφειας στην οποία εντάσσονται, συνιστούν, και μόνο τους, πρόσφορη και επαρκή νομική βάση για την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού.

164. Η άποψη αυτή στρέφεται κατά των σκέψεων 92 έως 97 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadi και 128 έως 133 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, στις οποίες το Πρωτοδικείο υιοθέτησε την αντίθετη άποψη.

165. Η άποψη αυτή πρέπει να απορριφθεί.

166. Πράγματι, ορθώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι, λαμβανομένου υπόψη του γράμματος των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, ιδίως των όρων «έναντι των οικείων τρίτων χωρών» και «με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες» που περιέχονται στα άρθρα αυτά, σκοπός των εν λόγω διατάξεων είναι η λήψη μέτρων εις βάρος τρίτων χωρών, που μπορούν να αφορούν τόσο την κυβέρνηση μιας τέτοιας χώρας όσο και τα άτομα και τις οντότητες που συνδέονται με την κυβέρνηση ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτήν.

167. Τα περιοριστικά, όμως, μέτρα που προβλέπει το ψήφισμα 1390 (2002), προς εφαρμογή των οποίων εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός, συνιστούν μέτρα χαρακτηριζόμενα από την έλλειψη οποιουδήποτε συνδέσμου με την κυβέρνηση μιας τρίτης χώρας. Πράγματι, κατόπιν της καταρρεύσεως του καθεστώτος των Ταλιμπάν, τα μέτρα αυτά στρέφονται απευθείας κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα, καθώς και των συνδεομένων με αυτούς προσώπων και οντοτήτων που αναγράφονται στον ενοποιημένο κατάλογο. Επομένως, αυτά καθεαυτό, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.

168. Ερμηνεία των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ υπό την έννοια που προτείνει η Επιτροπή, ότι δηλαδή αρκεί τα περιοριστικά αυτά μέτρα να αφορούν πρόσωπα ή οντότητες που βρίσκονται σε τρίτη χώρα ή συνδέονται κατ' άλλον τρόπο με αυτήν, θα προσέδιδε εξαιρετικά ευρύ περιεχόμενο στις διατάξεις αυτές, χωρίς να λαμβάνει ουδόλως υπόψη ότι κατά το γράμμα των διατάξεων αυτών τα λαμβανόμενα μέτρα πρέπει να στρέφονται κατά τρίτης χώρας.

169. Εξάλλου, κύριος σκοπός του προσβαλλομένου κανονισμού είναι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας, ιδίως η αποκοπή των πηγών χρηματοδοτήσεώς της, με τη δέσμευση των κεφαλαίων και των οικονομικών πόρων εκείνων των προσώπων ή οντοτήτων ως προς τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι εμπλέκονται σε σχετικές δραστηριότητες, και όχι ο επηρεασμός των οικονομικών σχέσεων μεταξύ της Κοινότητας και εκάστης των τρίτων χωρών εντός των οποίων βρίσκονται αυτά τα πρόσωπα ή οι οντότητες, αν βεβαίως είναι γνωστός ο τόπος της διαμονής τους.

170. Πράγματι, τα περιοριστικά μέτρα που προβλέπει το ψήφισμα 1390 (2002) και θέτει σε εφαρμογή ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν μπορούν να θεωρηθούν ως μέτρα σκοπούντα στον περιορισμό των οικονομικών σχέσεων με κάθε μία από τις τρίτες αυτές χώρες, ούτε, βεβαίως, με ορισμένα κράτη - μέλη της Κοινότητας, εντός των οποίων βρίσκονται πρόσωπα ή οντότητες το όνομα των οποίων περιλαμβάνεται στον ενοποιημένο κατάλογο του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού.

171. Η υποστηριζόμενη από την Επιτροπή άποψη δεν μπορεί, επίσης, να στηριχθεί στη λέξη «μερική» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 301 ΕΚ.

172. Πράγματι, η λέξη αυτή αναφέρεται στον ενδεχόμενο περιορισμό του καθ' ύλην ή προσωπικού πεδίου εφαρμογής των μέτρων που ενδεχομένως λαμβάνονται

στο πλαίσιο αυτής της διατάξεως. Δεν επηρεάζει, πάντως, τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των δυνητικών αποδεκτών των μέτρων αυτών και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να δικαιολογήσει επέκταση του πεδίου εφαρμογής τους ώστε να περιλάβουν αποδέκτες μη έχοντες κανένα σύνδεσμο με το καθεστώς μιας τρίτης χώρας και, ως εκ τούτου, μη emπίπτοντες στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω διατάξεως.

173. Το επιχείρημα που αντλεί η Επιτροπή από την ομοιότητα των όρων που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και στο άρθρο 301 ΕΚ, από την οποία συνάγει ότι η δεύτερη διάταξη παρέχει έρεισμα για την εφαρμογή, εκ μέρους της Κοινότητας, των μέτρων που λαμβάνει το Συμβούλιο Ασφαλείας και απαιτούν κοινοτική δράση, δεν μπορεί, επίσης, να γίνει δεκτό.

174. Πράγματι, το άρθρο 301 ΕΚ αφορά αποκλειστικώς τη διακοπή των οικονομικών σχέσεων «με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες», ενώ το άρθρο 41 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών δεν περιλαμβάνει ανάλογη διατύπωση.

175. Ως προς άλλες πτυχές, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 41 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών δεν συμπίπτει, επίσης, με εκείνο του άρθρου 301 ΕΚ, δεδομένου ότι βάσει της πρώτης διατάξεως μπορούν να ληφθούν μέτρα διαφορετικά εκείνων που μπορούν να ληφθούν βάσει της δεύτερης, περιλαμβανομένων και μέτρων εντελώς διαφορετικής φύσεως από εκείνα που αποβλέπουν στη διακοπή ή τον περιορισμό των οικονομικών σχέσεων με τρίτες χώρες, όπως η διακοπή των διπλωματικών σχέσεων.

176. Το επιχείρημα της Επιτροπής κατά το οποίο το άρθρο 301 ΕΚ δημιουργεί διαδικαστική δίοδο επικοινωνίας μεταξύ της Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Ενωσης, οπότε η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνεύεται το ίδιο ευρέως με τις αντίστοιχες κοινοτικές αρμοδιότητες, δηλαδή τις σχετικές με την κοινή εμπορική πολιτική και την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, πρέπει επίσης να απορριφθεί.

177. Πράγματι, μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 301 ΕΚ μπορεί να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής και, κατ' επέκταση, την πρακτική αποτελεσματικότητα αυτής της διατάξεως, λαμβανομένου υπόψη ότι αυτή, όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα της, αφορά τη λήψη μέτρων επηρεαζόντων τις οικονομικές σχέσεις με τρίτες χώρες που μπορεί να είναι πολύ διαφορετικής φύσεως και τα οποία, κατά συνέπεια, δεν μπορούν, a priori, να περιοριστούν στους τομείς εκείνους που emπίπτουν σε άλλες καθ' ύλην κοινοτικές αρμοδιότητες όπως αυτές του τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής και της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων.

178. Εξάλλου, μια τέτοια ερμηνεία, δεν μπορεί να στηριχθεί στο γράμμα του άρθρου 301 ΕΚ, καθόσον αυτό παρέχει στην Κοινότητα μια καθ' ύλην αρμοδιότητα καταρχήν αυτοτελή σε σχέση με τις άλλες κοινοτικές αρμοδιότητες.

179. Επιβάλλεται, τρίτον, να εξεταστεί η άποψη που επικουρικώς προέβαλε η Επιτροπή, κατά την οποία, σε περίπτωση που κριθεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν μπορούσε να εκδοθεί επί τη βάσει και μόνον των άρθρων 60 ΕΚ και 301

ΕΚ, δεν μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ούτε το άρθρο 308 ΕΚ, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή εφαρμόζεται, μόνον όταν ουδεμία άλλη διάταξη της Συνθήκης ΕΚ παρέχει την απαιτούμενη για την έκδοση της οικείας πράξεως αρμοδιότητα. Τα περιοριστικά, όμως, μέτρα που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός εμπίπτουν στην εξουσία δράσεως της Κοινότητας, ιδίως στις αρμοδιότητές της στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής και της κινήσεως κεφαλαίων και πληρωμών.

180. Συναφώς, το Πρωτοδικείο έκρινε, στις σκέψεις 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadı και 136 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, ότι ουδεμία διάταξη της Συνθήκης ΕΚ προβλέπει τη λήψη μέτρων, όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, σκοπούντων στην καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, στην επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων ή οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχουν υπόνοιες ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, χωρίς να υφίσταται κάποιος σύνδεσμος με το έδαφος ή το καθεστώς τρίτης χώρας. Συνεπώς, η πρώτη αυτή προϋπόθεση συντρέχει εν προκειμένω.

181. Το συμπέρασμα αυτό πρέπει να γίνει δεκτό.

182. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η επιλογή της νομικής βάσεως μιας κοινοτικής πράξεως πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται, ιδίως, ο σκοπός και το περιεχόμενο της πράξεως (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 2007, C-440/05, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2007, σ. I-9097, σκέψη 61 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

183. Αφενός, μια κοινοτική πράξη εμπίπτει στην προβλεπόμενη από το άρθρο 133 ΕΚ αρμοδιότητα στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής μόνον αν αφορά τις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές και έχει άμεσες και ενεστώσες συνέπειες επί του εμπορίου ή των συναλλαγών που αφορούν τα οικεία προϊόντα (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, C-347/03, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA, Συλλογή 2005, σ. I-3785, σκέψη 75 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

184. Ουσιώδης σκοπός και αντικείμενο του προσβαλλομένου κανονισμού, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 169 της παρούσας αποφάσεως, είναι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας, προς τούτο δε προβλέπεται ένα σύνολο περιοριστικών μέτρων οικονομικής και χρηματοπιστωτικής φύσεως, όπως η δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων, εις βάρος ατόμων και οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχουν υπόνοιες ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας.

185. Λαμβανομένων υπόψη αυτού του σκοπού και του περιεχομένου του, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο κανονισμός αυτός αφορά ειδικώς τις διεθνείς εμπορικές σχέσεις επιδιώκοντας, κυρίως, την ανάπτυξη, τη διευκόλυνση ή τη ρύθμιση των εμπορικών συναλλαγών.

186. Επίσης, μολονότι ο κανονισμός αυτός επηρεάζει ασφαλώς το εμπόριο και τις διεθνείς συναλλαγές, προφανώς ο σκοπός του δεν είναι η απευθείας και άμεση δημιουργία αποτελεσμάτων σ' αυτόν τον τομέα.

187. Επομένως, ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν μπορούσε να έχει ως έρεισμα την κοινοτική αρμοδιότητα στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής.

188. Εξάλλου, κατά την Επιτροπή, ο προσβαλλόμενος κανονισμός, καθόσον απαγορεύει τη μεταφορά οικονομικών πόρων προς ιδιώτες εντός τρίτων χωρών, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ περί ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων και πληρωμών.

189. Ο ισχυρισμός αυτός πρέπει επίσης να απορριφθεί.

190. Όσον αφορά, πρώτον, το άρθρο 57, παράγραφος 2, ΕΚ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα περιοριστικά μέτρα που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν εμπίπτουν σε μία από τις δύο κατηγορίες μέτρων που απαριθμούνται στη διάταξη αυτή.

191. Όσον αφορά, ακολούθως, το άρθρο 60, παράγραφος 1, ΕΚ, ούτε αυτό μπορεί να αποτελέσει έρεισμα του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον το πεδίο εφαρμογής του προσδιορίζεται από εκείνο του άρθρου 301 ΕΚ.

192. Όπως, όμως, κρίθηκε στη σκέψη 167 της παρούσας αποφάσεως, η διάταξη αυτή δεν αναφέρεται στη λήψη περιοριστικών μέτρων όπως αυτά περί των οποίων πρόκειται, χαρακτηριζόμενων από την έλλειψη οιασδήποτε συνδέσμου με την κυβέρνηση μιας τρίτης χώρας.

193. Όσον αφορά, τέλος, το άρθρο 60, παράγραφος 2, ΕΚ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διάταξη αυτή δεν θεμελιώνει μια προς τούτο κοινοτική αρμοδιότητα, καθόσον περιορίζεται να παράσχει στα κράτη - μέλη τη δυνατότητα να λαμβάνουν, για ορισμένους εξαιρετικούς λόγους, μονομερή μέτρα κατά τρίτων χωρών που αφορούν την κίνηση κεφαλαίων και πληρωμών, υπό την επιφύλαξη της εξουσίας του Συμβουλίου να ζητήσει από κράτος - μέλος την τροποποίηση ή την άρση τέτοιων μέτρων.

194. Πρέπει, τέταρτον, να εξεταστούν οι αιτιάσεις που διατυπώνει ο Y.A. Kadi, με το δεύτερο και τρίτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως που προβάλλει, κατά των σκέψεων 122 έως 135 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadi, και η Al Barakaat κατά των σκέψεων 158 έως 170 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, όπως και οι επικρίσεις που διατυπώνει η Επιτροπή κατά των ιδίων ως άνω σκέψεων των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων.

195. Με τις σκέψεις αυτές, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός μπορούσε να στηριχθεί στα συνδυασμένα άρθρα 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ, με το σκεπτικό ότι, λόγω της δημιουργηθείσας ειδικής διόδου επικοινωνίας μεταξύ των δράσεων της Κοινότητας που συνίστανται στην επιβολή οικονομικών κυρώσεων δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, αφενός, και των σκοπών της Συν-

θήκης ΕΕ στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, αφετέρου, δικαιολογείται προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ, στις ειδικές περιστάσεις στις οποίες αναφέρονται τα δύο πρώτα άρθρα, προς επίτευξη αυτών των σκοπών, εν προκειμένω δε, του σκοπού της ΚΕΠΠΑ που επιδιώκει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, δηλαδή της καταστολής της διεθνούς τρομοκρατίας και της περικοπής των πηγών χρηματοδοτήσεώς της.

196. Συναφώς, διαπιστώνεται ότι οι αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις βαρύνονται, πράγματι, με πλάνη περί το δίκαιο.

197. Μολονότι είναι ακριβής η επισήμανση του Πρωτοδικείου ότι υφίσταται μία δίοδος επικοινωνίας μεταξύ των δράσεων της Κοινότητας που συνίσταται στην επιβολή οικονομικών μέτρων δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, και των σκοπών της Συνθήκης ΕΕ στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, δηλαδή της ΚΕΠΠΑ, εντούτοις ούτε στο γράμμα των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ ούτε στην οικονομία της Συνθήκης αυτής μπορεί να στηριχθεί η άποψη ότι η δίοδος αυτή υφίσταται και ως προς άλλες διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, ιδίως ως προς το άρθρο 308 ΕΚ.

198. Ειδικότερα, όσον αφορά το άρθρο 308 ΕΚ, αν γινόταν δεκτή η άποψη του Πρωτοδικείου, η διάταξη αυτή θα καθιστούσε δυνατή, στο ειδικότερο πλαίσιο των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, την έκδοση κοινοτικών πράξεων που δεν θα απέβλεπαν στην υλοποίηση ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, αλλά ενός από τους σκοπούς της Συνθήκης ΕΕ στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, στους οποίους περιλαμβάνεται η ΚΕΠΠΑ.

199. Μια τέτοια αντίληψη, όμως, έρχεται σε αντίθεση με το ίδιο το γράμμα του άρθρου 308 ΕΚ.

200. Πράγματι, η εφαρμογή αυτής της διατάξεως προϋποθέτει, αφενός, ότι η σχεδιαζόμενη δράση αφορά τη «λειτουργία της κοινής αγοράς» και, αφετέρου, αποσκοπεί στην επίτευξη «ενός από τους στόχους της Κοινότητας».

201. Στο περιεχόμενο, όμως, της δεύτερης αυτής έννοιας, ακριβώς λόγω της σαφούς και επακριβούς διατυπώσεώς της, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνονται σκοποί της ΚΕΠΠΑ.

202. Η συνύπαρξη της Ενώσεως και της Κοινότητας ως ολοκληρωμένων μεν αλλά διακριτών μεταξύ τους νομικών τάξεων, το σύστημα συνταγματικής διαρθρώσεως σε πυλώνες που επέλεξαν οι συντάκτες των ισχυουσών σήμερα συνθηκών, που ορθώς επισήμανε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 120 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadı και 156 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, συνιστούν συνταγματικής τάξεως λόγους αντιτιθέμενους στην επέκταση της δίοδου επικοινωνίας ως προς άρθρα της Συνθήκης ΕΚ πέραν εκείνων προς τα οποία αυτή ρητώς διασυνδέει.

203. Δεδομένου, επίσης, ότι το άρθρο 308 ΕΚ αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο μιας θεσμικής οργάνωσης στηριζομένης στην αρχή των κατ' απονομήν αρμοδιοτήτων, δεν μπορεί να στηριχθεί επ' αυτού διεύρυνση του τομέα των αρμοδιοτήτων της

Κοινότητας πέραν του γενικού πλαισίου που απορρέει από το σύνολο των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ, ειδικότερα δε από τις διατάξεις που καθορίζουν την αποστολή και τη δράση της Κοινότητας (προαναφερθείσα γνωμοδότηση 2/94, σκέψη 30).

204. Ομοίως το άρθρο 3 ΕΕ, στο οποίο αναφέρεται το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 126 έως 128 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadı και 162 έως 164 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και AL Barakaat, ειδικότερα το δεύτερο εδάφιο του άρθρου αυτού, δεν μπορεί να στηρίζει διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πέραν των σκοπών της Κοινότητας.

205. Οι συνέπειες αυτής της πλάνης περί το δίκαιο επί του κύρους των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων θα εξεταστεί κατωτέρω, μετά την εκτίμηση των λοιπών αιτιάσεων που διατυπώθηκαν κατά των σημείων εκείνων των εν λόγω αποφάσεων που αναφέρονται στη δυνατότητα να περιληφθεί το άρθρο 308 ΕΚ στη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού σε συνδυασμό με τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.

206. Οι λοιπές αυτές αιτιάσεις μπορούν να διαχωριστούν σε δύο κατηγορίες.

207. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει, ιδίως, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου αναιρέσεως του Υ.Α. Kadı, με το οποίο αυτός προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο δεχόμενο ότι το άρθρο 308 ΕΚ μπορούσε να συμπληρώσει τη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού που αποτέλεσαν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ. Τα δύο, όμως, αυτά άρθρα δεν μπορούσαν να αποτελέσουν την, έστω μερική, βάση του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον, σύμφωνα με την ερμηνεία του ίδιου του Πρωτοδικείου, μέτρα κατά προσώπων ή οντοτήτων που δεν έχουν κανένα σύνδεσμο με την κυβέρνηση τρίτης χώρας, μοναδικών αποδεκτών του προσβαλλομένου κανονισμού, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω άρθρων.

208. Η αιτίαση αυτή συμπλέει προς εκείνη που διατύπωσε η Επιτροπή, κατά την οποία, αν κρινόταν ότι επιτρέπεται προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ, το άρθρο αυτό θα έπρεπε να αποτελέσει μόνο του τη νομική βάση και όχι σε συνδυασμό με τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.

209. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει τις αιτιάσεις της Επιτροπής κατά των συμπερασμάτων στα οποία κατέληξε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 116 και 121 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadı και στις σκέψεις 152 και 157 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και AL Barakaat, ότι δηλαδή, στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, ο σκοπός του προσβαλλομένου κανονισμού, δηλαδή, κατά το Πρωτοδικείο, η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, η επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων και οντοτήτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, δεν μπορεί να συναρτηθεί με έναν από τους σκοπούς που η Συνθήκη ΕΚ τάσσει στην Κοινότητα.

210. Η Επιτροπή υποστηρίζει, σχετικώς, ότι τα μέτρα εφαρμογής που επιβάλλει

ο προσβαλλόμενος κανονισμός στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων εμπίπτουν, ως εκ της φύσεώς τους, στους σκοπούς της Κοινότητας, δηλαδή, αφενός, στην κοινή εμπορική πολιτική και, αφετέρου, στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων.

211. Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία αιτιάσεων, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 308 ΕΚ αποβλέπει στην κάλυψη του κενού εξουσιών δράσεως, ρητώς ή σιωπηρώς ανατεθεισών στα κοινοτικά όργανα με ειδικές διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, εφόσον, τέτοιες εξουσίες κρίνονται αναγκαίες προκειμένου η Κοινότητα να μπορέσει να ασκήσει τα καθήκοντά της προς επίτευξη ενός από τους σκοπούς που τάσσει η Συνθήκη (προαναφερθείσα γνωμοδότηση 2/94, σκέψη 29).

212. Ορθώς, όμως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το άρθρο 308 ΕΚ μπορούσε να περιληφθεί, μαζί με τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, στη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού.

213. Πράγματι, ο κανονισμός αυτός, καθόσον επιβάλλει περιοριστικά μέτρα οικονομικής και χρηματοπιστωτικής φύσεως, προφανώς εμπίπτει στο *ratione materiae* πεδίο εφαρμογής των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.

214. Κατά το μέτρο αυτό, η συμπερίληψη των άρθρων αυτών στη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού ήταν δικαιολογημένη.

215. Εξάλλου, οι διατάξεις αυτές αποτελούν προέκταση μιας πρακτικής η οποία, πριν από την προσθήκη των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, στηριζόταν στο άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 133 ΕΚ) (βλ., υπ' αυτή την έννοια, αποφάσεις της 17ης Οκτωβρίου 1995, C-70/94, *Werner*, Συλλογή 1995, σ. I-3189, σκέψεις 8 έως 10, και της 14ης Ιανουαρίου 1997, C-124/95, *Centro-Com*, Συλλογή 1997, σ. I-81, σκέψεις 28 και 29), και η οποία συνίστατο στην ανάθεση στην Κοινότητα της εφαρμογής δράσεων που είχαν αποφασιστεί στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής πολιτικής συνεργασίας και περιελάμβαναν την επιβολή περιοριστικών μέτρων οικονομικής φύσεως εις βάρος τρίτων χωρών.

216. Επειδή, πάντως, τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ δεν παρέχουν ρητώς ή σιωπηρώς εξουσία δράσεως προς επιβολή τέτοιων μέτρων σε αποδέκτες μη έχοντες σύνδεσμο με την κυβέρνηση τρίτης χώρας, όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, αυτή η έλλειψη εξουσίας, οφειλόμενη στον περιορισμό του *ratione personae* πεδίου εφαρμογής των διατάξεων αυτών, μπορεί να καλυφθεί με προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ, χρησιμοποιούμενο ως νομική βάση του κανονισμού αυτού μαζί με τα δύο πρώτα άρθρα που συνιστούν έρεισμα της πράξεως αυτής ως προς τις ουσιαστικές της ρυθμίσεις, εφόσον, όμως, συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ.

217. Επομένως, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες οι αιτιάσεις που συναποτελούν την πρώτη από τις προαναφερθείσες κατηγορίες.

218. Όσον αφορά τις λοιπές προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, πρέπει, στη συνέχεια, να εξεταστεί η δεύτερη από τις προαναφερθείσες κατηγορίες αιτιάσεων.

219. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, καίτοι η κοινή θέση 2002/402, προς εφαρμογήν της οποίας εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός, έχει ως σκοπό την καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας, σκοπό εμπίπτοντα στην ΚΕΠΠΑ, εντούτοις, ο κανονισμός αυτός πρέπει να θεωρηθεί ως προβλέπων μέτρο εκτελέσεως συνιστάμενο στην επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων.

220. Ο σκοπός αυτός, όμως, περιλαμβάνεται στους σκοπούς της Κοινότητας κατά την έννοια του άρθρου 308 ΕΚ, ειδικότερα δε στους σκοπούς που αφορούν την κοινή εμπορική πολιτική και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων.

221. Το Ηνωμένο Βασίλειο φρονεί ότι ο εμφανής σκοπός του προσβαλλομένου κανονισμού, καθαρώς πρακτικής φύσεως, η επιβολή δηλαδή περιοριστικών οικονομικών μέτρων, πρέπει να διαχωριστεί από τον λανθάνοντα σκοπό του, ο οποίος εμπίπτει στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, την εμπέδωση δηλαδή της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Ο ως άνω σκοπός συμβάλλει στην επίτευξη του λανθάνοντος κοινοτικού σκοπού των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, που είναι η δημιουργία των πρακτικών προϋποθέσεων για την εφαρμογή, αποκλειστικώς μέσω της επιβολής περιοριστικών οικονομικών μέτρων, πράξεων εκδιδομένων στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ.

222. Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι ο επιδιωκόμενος με τον προσβαλλόμενο κανονισμό σκοπός είναι ή άμεση παρεμπόδιση της υπαγωγής στην εξουσία διαθέσεως ατόμων συνδεδόμενων με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν κάθε είδους οικονομικών πόρων, προκειμένου να περικοπούν οι πηγές χρηματοδοτήσεως τρομοκρατικών δραστηριοτήτων (απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2007, C-117/06, Möllendorf και Möllendorf-Niehuus, Συλλογή 2007, σ. I-8361, σκέψη 63).

223. Αντιθέτως προς όσα έκρινε το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 116 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadi και 152 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, ο σκοπός αυτός δεν μπορεί να συναρτηθεί με τους σκοπούς που η Συνθήκη ΕΚ έχει τάξει στην Κοινότητα. Επομένως, οι αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις βαρύνονται με πλάνη περί το δίκαιο και ως προς σημείο αυτό.

224. Επιβάλλεται, σχετικώς, να υπομνησθεί ότι, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 203 της παρούσας αποφάσεως, εφόσον αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο ενός συστήματος θεσμικής οργανώσεως που στηρίζεται στην αρχή των κατ' απονομή αρμοδιοτήτων, το άρθρο 308 ΕΚ δεν μπορεί να αποτελέσει βάση προς διεύρυνση του τομέα αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πέραν του γενικού πλαισίου που προκύπτει από το σύνολο των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ.

225. Ο σκοπός, όμως, που επιδιώκει ο προσβαλλόμενος κανονισμός μπορεί να συναρτηθεί με έναν από τους σκοπούς της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρ-

θρου 308 ΕΚ, ώστε η έκδοση αυτού του κανονισμού να μην συνεπάγεται υπέρβαση του τομέα των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, όπως αυτός προκύπτει από το γενικό πλαίσιο που τάσσουν οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ στο σύνολό τους.

226. Πράγματι, τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, καθόσον προβλέπουν κοινοτική αρμοδιότητα προς επιβολή περιοριστικών μέτρων οικονομικής φύσεως προκειμένου να τεθούν σε εφαρμογή δράσεις που έχουν αποφασιστεί στο πλαίσιο της ΚΕΠ-ΠΑ, αποτελούν έκφραση ενός σιωπηρού και λανθάνοντος σκοπού, της παροχής δηλαδή της δυνατότητας λήψης τέτοιων μέτρων διά της αποτελεσματικής χρησιμοποίησης μιας κοινοτικής νομοθετικής δυνατότητας.

227. Ο σκοπός αυτός μπορεί να θεωρηθεί ως σκοπός της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρθρου 308 ΕΚ.

228. Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύει το άρθρο 60, παράγραφος 2, ΕΚ. Πράγματι, καίτοι το πρώτο εδάφιο αυτής της παραγράφου προβλέπει μια αυστηρώς οριοθετημένη αρμοδιότητα των Κρατών - μελών να λαμβάνουν μονομερώς μέτρα εις βάρος τρίτης χώρας στον τομέα της κινήσεως κεφαλαίων και πληρωμών, εντούτοις η αρμοδιότητα αυτή δεν μπορεί να ασκηθεί, κατά το ίδιο αυτό εδάφιο, παρά μόνον εφόσον δεν έχουν ληφθεί κοινοτικά μέτρα δυνάμει της πρώτης παραγράφου του εν λόγω άρθρου.

229. Η εφαρμογή περιοριστικών μέτρων οικονομικής φύσεως που αποφασίστηκαν στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, μέσω της χρησιμοποίησης μιας κοινοτικής νομοθετικής δυνατότητας, δεν υπερβαίνει το γενικό πλαίσιο που προκύπτει από το σύνολο των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ, εφόσον τα μέτρα αυτά, ως εκ της φύσεώς τους, έχουν σύνδεσμο και με την κοινή αγορά, σύνδεσμο ο οποίος αποτελεί μια άλλη προϋπόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 308 ΕΚ, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 200 της παρούσας αποφάσεως.

230. Πράγματι, αν οικονομικά και χρηματοπιστωτικά μέτρα όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, συνιστάμενα σε δέσμευση, κατ' αρχήν γενικευμένα, όλων των κεφαλαίων και λοιπών οικονομικών πόρων των προσώπων κατά των οποίων στρέφονται, μπορούσαν να επιβληθούν μονομερώς από κάθε κράτος - μέλος, η διασπορά τέτοιων εθνικών μέτρων θα μπορούσε να επηρεάσει τη λειτουργία της κοινής αγοράς. Ειδικότερα, τέτοια μέτρα θα μπορούσαν να επηρεάσουν το μεταξύ των Κρατών - μελών εμπόριο, ιδίως όσον αφορά την κυκλοφορία κεφαλαίων και πληρωμών, καθώς και την εκ μέρους των επιχειρηματιών άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως. Θα μπορούσαν, επίσης, να προκύψουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, στο μέτρο που ενδεχόμενες διαφορές μεταξύ των μέτρων που μονομερώς θα ελάμβαναν τα κράτη - μέλη θα μπορούσε να ευνοήσει από πλευράς ανταγωνισμού ορισμένους επιχειρηματίες, χωρίς αυτά τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα να δικαιολογούνται για οικονομικούς λόγους.

231. Η εκ μέρους του Συμβουλίου επισήμανση, στην τέταρτη αιτιολογική σκέ-

ψη του προσβαλλομένου κανονισμού, ότι επιβάλλεται η λήψη κοινοτικών νομοθετικών μέτρων «κυρίως για να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού» είναι, από της απόψεως αυτής, ιδιαίτερης βαρύτητας.

232. Στο στάδιο αυτό πρέπει να εξεταστούν οι συνέπειες αυτών των πλανών περί το δίκαιο, που διαπιστώθηκαν στις σκέψεις 196 και 223 της παρούσας αποφάσεως, επί του κύρους των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων.

233. Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, αν το σκεπτικό μιας αποφάσεως του Πρωτοδικείου ενέχει παραβίαση του κοινοτικού δικαίου, αλλά το διατακτικό της είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους, η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-167/04 P, JCB Service κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-8935, σκέψη 186 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

234. Διαπιστώνεται, όμως, ότι το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε το Πρωτοδικείο, στις σκέψεις 135 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadı και 158 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, ως προς τη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού, δηλαδή ότι το Συμβούλιο είχε την αρμοδιότητα να εκδώσει τον κανονισμό αυτό με έρεισμα τον συνδυασμό των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ, είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους.

235. Πράγματι, μολοντί στις σκέψεις 196 έως 204 της παρούσας αποφάσεως κρίθηκε ότι η συμπερίληψη του άρθρου 308 ΕΚ στη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί από το γεγονός ότι η πράξη αυτή απέβλεπε στην επίτευξη σκοπού εμπύκτοντος στην ΚΕΠΠΑ, εντούτοις, το άρθρο αυτό μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως έρεισμα του εν λόγω κανονισμού εφόσον, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 225 έως 231 της παρούσας αποφάσεως, ευλόγως μπορεί να θεωρηθεί ότι ο εν λόγω κανονισμός επιδιώκει την επίτευξη σκοπού της Κοινότητας και εφόσον συνδέεται με τη λειτουργία της κοινής αγοράς, κατά την έννοια του άρθρου 308 ΕΚ. Εξάλλου, η συμπερίληψη αυτού του άρθρου στη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού παρέσχε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη δυνατότητα να μετάσχει στη διαδικασία διαμορφώσεως της αποφάσεως της σχετικής με τα συγκεκριμένα αυτά μέτρα, τα οποία στρέφονται ειδικώς κατά ιδιωτών, ενώ στο πλαίσιο των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ δεν προβλέπεται σύμπραξη του εν λόγω οργάνου.

236. Επομένως, οι λόγοι αναιρέσεως που στρέφονται κατά των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων επειδή, με τις αποφάσεις αυτές, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι τα άρθρα 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ συνιστούν τη νομική βάση του προσβαλλομένου κανονισμού πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους ως αβάσιμοι.

Επί των λόγων αναιρέσεων των σχετικών με την προσβολή ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων

278. Κατ' αρχάς, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε

το Ηνωμένο Βασίλειο κατά του επιχειρήματος που διατύπωσε ο Υ.Α. Kadi στο υπόμνημά του απαντήσεως, κατά το οποίο η νομιμότητα των θεσπιζομένων από τα κοινοτικά όργανα κανονιστικών ρυθμίσεων, περιλαμβανομένων εκείνων που θεσπίζονται προς εφαρμογή ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας, εξακολουθούν να υπόκεινται, δυνάμει του κοινοτικού δικαίου, στον πλήρη έλεγχο του Δικαστηρίου, ανεξαρτήτως της αιτίας για την οποία εκδόθηκαν.

279. Πράγματι, όπως υποστήριξε ο Υ.Α. Kadi, πρόκειται για συμπληρωματικό επιχείρημα που διατυπώθηκε στο πλαίσιο αναλύσεως του λόγου αναιρέσεως, το οποίο, τουλάχιστον σιωπηρώς, είχε διατυπωθεί προηγουμένως, στην αίτηση αναιρέσεως και το οποίο συνδέεται στενά με τον λόγο αυτό, κατά το οποίο η Κοινότητα υποχρεούται, κατά την εφαρμογή ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας, να μεριμνά, ως προϋπόθεση της νομιμότητας των νομοθετικών ρυθμίσεων που προτίθεται να θεσπίσει, ότι αυτή θα είναι σύμφωνη προς τα κατ' ελάχιστον όριο απαιτούμενα πρότυπα στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου (βλ., υπ' αυτή την έννοια, μεταξύ άλλων, διάταξη της 13ης Νοεμβρίου 2001, C-430/00 P, Dürbeck κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-8547, σκέψη 17).

280. Πρέπει να εξεταστούν οι αιτιάσεις με τις οποίες οι αναιρεσιόντες μέμφονται το Πρωτοδικείο ότι, κατ' ουσίαν, έκρινε ότι από τις αρχές που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως της απορρέουσας από τα Ηνωμένα Έθνη και της κοινοτικής εννόμου τάξεως προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, εφόσον αποσκοπεί στην εφαρμογή ψηφίσματος που εξέδωσε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών που δεν αφήνει κανένα σχετικό περιθώριο, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικού ελέγχου ως προς την εσωτερική του νομιμότητα, πλην του ελέγχου της συμφωνίας του με τους κανόνες του *jus cogens*, και ότι απολαύει, επομένως, στο μέτρο αυτό, δικαστικής ασυλίας.

281. Υπενθυμίζεται, σχετικώς, ότι η Κοινότητα συνιστά κοινότητα δικαίου, υπό την έννοια ότι ούτε τα κράτη - μέλη της ούτε τα θεσμικά της όργανα διαφεύγουν τον έλεγχο της συμφωνίας των πράξεων τους προς τον βασικό καταστατικό χάρτη που αποτελεί η Συνθήκη ΕΚ, καθώς και ότι με την εν λόγω Συνθήκη καθιερώνεται πλήρες σύστημα ενδίκων μέσων και διαδικασιών το οποίο αναθέτει στο Δικαστήριο τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων (απόφαση της 23ης Απριλίου 1986, Les Verts κατά Κοινοβουλίου, 294/83, Συλλογή 1986, σ. 1339, σκέψη 23).

282. Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι μια διεθνής συμφωνία δεν μπορεί να θίγει το σύστημα κατανομής αρμοδιοτήτων που καθιερώνουν οι Συνθήκες και, συνακόλουθα, την αυτονομία του κοινοτικού νομικού συστήματος, τον σεβασμό της οποίας εγγυάται το Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 220 ΕΚ, αρμοδιότητα που το ίδιο το Δικαστήριο έχει κρίνει ως αποτελούσα μία από τις βάσεις της Κοινότητας (βλ., υπ'

αυτή την έννοια, γνωμοδότηση 1/91, της 14ης Δεκεμβρίου 1991, Συλλογή 1991, σ. I-6079, σκέψεις 35 και 71, και απόφαση της 30ής Μαΐου 2006, C-459/03, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, Συλλογή 2006, σ. I-4635, σκέψη 123 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

283. Επιπροσθέτως, κατά πάγια νομολογία, τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του δικαίου, την τήρηση των οποίων διασφαλίζει το Δικαστήριο. Προς τούτο, το Δικαστήριο εμπνέεται από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των Κρατών - μελών και από τα στοιχεία που παρέχουν οι διεθνείς πράξεις περί προστασίας των δικαιωμάτων του Ανθρώπου, για τις οποίες έχουν συνεργαστεί ή στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα κράτη - μέλη. Η ΕΣ-ΔΑ ενέχει, συναφώς, ιδιαίτερη σημασία (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 26ης Ιουνίου 2007, C-305/05, *Ordre des barreaux francophones et germanophone* κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-5305, σκέψη 29 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

284. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει, επίσης, ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου συνιστά προϋπόθεση νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων (προαναφερθείσα γνωμοδότηση 2/94, σκέψη 34) και ότι δεν μπορούν να επιτραπούν εντός της Κοινότητας μέτρα ασυμβίβαστα προς τον σεβασμό αυτών (απόφαση της 12ης Ιουνίου 2003, C-112/00, *Schmidberger*, Συλλογή 2003, σ. I-5659, σκέψη 73 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

285. Εξ όλων των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλει μια διεθνής συμφωνία δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα την προσβολή των συνταγματικών αρχών της Συνθήκης ΕΚ, μεταξύ των οποίων η αρχή ότι όλες οι κοινοτικές πράξεις πρέπει να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα, δεδομένου ότι ο σεβασμός αυτός αποτελεί προϋπόθεση της νομιμότητάς τους την οποία το Δικαστήριο ελέγχει στο πλαίσιο του πλήρους συστήματος μέσωσ παροχής ενδίκου προστασίας που καθιερώνει η Συνθήκη αυτή.

286. Πρέπει, επομένως, να υπογραμμιστεί ότι, σε πλαίσιο όπως το εν προκειμένω, ο έλεγχος νομιμότητας που οφείλει να ασκήσει ο κοινοτικός δικαστής αφορά την κοινοτική πράξη με την οποία τίθεται σε εφαρμογή η διεθνής συμφωνία και όχι τη συμφωνία αυτή καθαυτήν.

287. Όσον αφορά, ειδικότερα, κοινοτική πράξη η οποία, όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός, αποσκοπεί στην εφαρμογή ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας το οποίο εκδόθηκε δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, δεν εναπόκειται στον κοινοτικό δικαστή, στο πλαίσιο της αποκλειστικής αρμοδιότητας που προβλέπει το άρθρο 220 ΕΚ, να ελέγξει τη νομιμότητα ενός τέτοιου ψηφίσματος εκδοθέντος από το εν λόγω διεθνές όργανο, έστω και αν ο έλεγχος αυτός περιορίζεται στην εξέταση της συμφωνίας του ψηφίσματος αυτού με το *jus cogens*.

288. Εξάλλου, ενδεχόμενη απόφαση κοινοτικού δικαιοδοτικού οργάνου κρί-

νουςα ότι κοινοτική πράξη εκδοθείσα προς εφαρμογήν ενός τέτοιου ψηφίσματος αντιβαίνει προς υπέρτερο κανόνα της κοινοτικής εννόμου τάξεως δεν θα συνεπαγόταν αμφισβήτηση της υπεροχής του ψηφίσματος αυτού σε επίπεδο διεθνούς δικαίου.

289. Το Δικαστήριο έχει ήδη ακυρώσει απόφαση του Συμβουλίου εγκρίνουσα διεθνή συμφωνία αφού προηγουμένως εξέτασε την εσωτερική νομιμότητα της αποφάσεως αυτής σε σχέση με την οικεία συμφωνία και αφού διαπίστωσε προσβολή γενικής αρχής του κοινοτικού δικαίου, συγκεκριμένα, της γενικής αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων (απόφαση της 10ης Μαρτίου 1998, C-122/95, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-973).

290. Πρέπει, κατά συνέπεια, να εξεταστεί αν, όπως αποφάνθηκε το Πρωτοδικείο, οι αρχές που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως της απορρέουσας από τα Ηνωμένα Έθνη και της κοινοτικής εννόμου τάξεως αποκλείουν δικαστικό έλεγχο της εσωτερικής νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα, μολοντί, όπως προκύπτει από την παρατεθείσα στις σκέψεις 281 έως 284 της παρούσας αποφάσεως νομολογία, ένας τέτοιος έλεγχος συνιστά συνταγματικής τάξεως εγγύηση αποτελούσα μία από τις ίδιες τις βάσεις της Κοινότητας.

291. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι αρμοδιότητες της Κοινότητας πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου (προαναφερθείσες αποφάσεις Poulsen και Diva Navigation, σκέψη 9, και Racke, σκέψη 45), το δε Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει, στην ίδια σκέψη της πρώτης των ως άνω αποφάσεων, ότι πράξη εκδοθείσα δυνάμει αυτών των αρμοδιοτήτων πρέπει να ερμηνεύεται, το δε πεδίο εφαρμογής της να καθορίζεται, υπό το πρίσμα των σχετικών κανόνων του διεθνούς δικαίου.

292. Επιπροσθέτως, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι οι απορρέουσες από τα άρθρα 177 ΕΚ έως 181 ΕΚ αρμοδιότητες της Κοινότητας στον τομέα της συνεργασίας και της αναπτύξεως πρέπει να ασκούνται τηρουμένων των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και των λοιπών διεθνών οργανισμών (απόφαση της 20ής Μαΐου 2008, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-91/05, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 65 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

293. Η τήρηση των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών επιβάλλεται επίσης στον τομέα της εμπεδώσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, στο πλαίσιο της εκ μέρους της Κοινότητας εφαρμογής, διά της εκδόσεως κοινοτικών πράξεων στηριζομένων στα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, ψηφισμάτων που έχει εκδώσει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

294. Πράγματι, κατά την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας η Κοινότητα οφείλει να αποδώσει ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24 του

Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η έκδοση από το Συμβούλιο Ασφαλείας ψηφισμάτων δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη αυτού συνιστά άσκηση της κύριας αρμοδιότητας αυτού του διεθνούς οργάνου προς εμπέδωση, σε διεθνές επίπεδο, της ειρήνης και της ασφάλειας, αρμοδιότητα η οποία, στο πλαίσιο αυτού του κεφαλαίου VII, περιλαμβάνει την εξουσία προσδιορισμού των απειλών κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εμπέδωση ή την αποκατάστασή της.

295. Επιβάλλεται, επίσης, η διαπίστωση ότι οι αρμοδιότητες που προβλέπονται στα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ μπορούν να ασκηθούν μόνον κατόπιν της υιοθέτησης κοινής θέσεως ή κοινής δράσεως δυνάμει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ των σχετικών με την ΚΕΠΠΑ προβλέπουσα δράση της Κοινότητας.

296. Όταν, λοιπόν, κατόπιν της υιοθέτησης μιας τέτοιας πράξεως, η Κοινότητα υποχρεούται να λάβει, στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, τα μέτρα που απαιτεί η πράξη αυτή, η σχετική υποχρέωση συνεπάγεται, όταν πρόκειται για εφαρμογή ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδοθέντος δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ότι, κατά την επεξεργασία των μέτρων αυτών, η Κοινότητα οφείλει να λάβει δεόντως υπόψη το γράμμα και τους σκοπούς του αντίστοιχου ψηφίσματος, καθώς και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την εφαρμογή ενός τέτοιου ψηφίσματος.

297. Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι για την ερμηνεία του προσβαλλομένου κανονισμού πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το περιεχόμενο και ο σκοπός του ψηφίσματος 1390(2002), στην εφαρμογή του οποίου αποσκοπεί ο εν λόγω κανονισμός, σύμφωνα με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του (προαναφερθείσα απόφαση Möllendorf και Möllendorf-Niehuus, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

298. Επισημαίνεται, πάντως, ότι ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών δεν επιβάλλει την επιλογή συγκεκριμένου προτύπου για την εφαρμογή ψηφισμάτων που εκδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη αυτού και ότι η εφαρμογή γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα σχετικώς στην εσωτερική έννομη τάξη του κάθε Μέλους του ΟΗΕ. Πράγματι, ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών παρέχει στα Μέλη του ΟΗΕ τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ των διαφόρων τρόπων που προσφέρονται για τη μεταφορά στην εσωτερική έννομη τάξη τους τέτοιων ψηφισμάτων.

299. Από το σύνολο των σκέψεων αυτών προκύπτει ότι οι αρχές που διέπουν τη διεθνή έννομη τάξη την απορρέουσα από τα Ηνωμένα Έθνη δεν αποκλείουν, επειδή η πράξη αυτή αποσκοπεί στην εφαρμογή ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδοθέντος δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, τη δυνατότητα δικαστικού ελέγχου της εσωτερικής νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα.

300. Εξάλλου, σε καμία διάταξη της Συνθήκης ΕΚ δεν μπορεί να στηριχθεί μια τέτοια δικαστική ασυλία κοινοτικής πράξεως όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός, ως συνέπεια της αρχής της υπεροχής σε επίπεδο διεθνούς δικαίου των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ιδίως εκείνων που αφορούν την εφαρμογή ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδοθέντων δυνάμει του κεφαλαίου VII του εν λόγω Χάρτη.

301. Βεβαίως, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι το άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 307 ΕΚ) μπορεί, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής, να επιτρέψει παρεκκλίσεις ακόμη και από το πρωτογενές δίκαιο, π.χ. από το άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ περί κοινής εμπορικής πολιτικής (βλ., σχετικώς, προαναφερθείσα απόφαση *Centro-Com*, σκέψεις 56 έως 61).

302. Είναι, επίσης, ακριβές ότι το άρθρο 297 ΕΚ επιτρέπει σιωπηρώς την παρεμβολή κωλυμάτων στη λειτουργία της κοινής αγοράς απορρεόντων από μέτρα που λαμβάνει κράτος - μέλος προς εφαρμογήν διεθνών υποχρεώσεων που ανέλαβε προς τον σκοπό της εμπειδώσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

303. Εντούτοις, οι διατάξεις αυτές δεν πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι επιτρέπουν παρέκκλιση από τις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, καθώς και του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, που καθιερώνονται με το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΕΕ, ως θεμέλιο της Ενώσεως.

304. Πράγματι, το άρθρο 307 ΕΚ σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να δικαιολογήσει παρέκκλιση από τις αρχές που συνιστούν τα θεμέλια της κοινοτικής εννόμου τάξεως, μεταξύ των οποίων η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η οποία περιλαμβάνει και τον έλεγχο εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή της νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων ως προς τη συμφωνία τους με τα θεμελιώδη αυτά δικαιώματα.

305. Δικαστική ασυλία του προσβαλλομένου κανονισμού, όσον αφορά τον έλεγχο της συμφωνίας του με τα θεμελιώδη δικαιώματα, απορρέουσα από προβαλλόμενη απόλυτη υπεροχή των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας προς εφαρμογή των οποίων εκδόθηκε η πράξη αυτή δεν μπορεί, επίσης, να στηριχθεί επί της θέσεως που κατέχουν οι απορρέουσες από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών υποχρεώσεις στην ιεραρχική κατάταξη των κανόνων εντός της κοινοτικής εννόμου τάξεως, αν, βεβαίως, οι εν λόγω υποχρεώσεις περιλαμβάνονταν στην ιεραρχική αυτή κατάταξη.

306. Πράγματι, το άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ προβλέπει ότι οι συμφωνίες που συνάπτονται υπό τους όρους που καθορίζονται από το άρθρο αυτό δεσμεύουν τα όργανα της Κοινότητας και τα κράτη - μέλη.

307. Επομένως, δυνάμει αυτής της διατάξεως, εφαρμοζομένης επί του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο εν λόγω Χάρτης είναι ιεραρχικώς υπέρτερος των πράξεων του παραγώγου κοινοτικού δικαίου (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 3ης Ιουνίου 2008, C-308/06, *Intertanko* κ.λπ., που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 42 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

308. Εντούτοις, η ιεραρχική αυτή υπεροχή στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου δεν ισχύει έναντι του πρωτογενούς δικαίου, ιδίως δε έναντι των γενικών αρχών στις οποίες περιλαμβάνονται τα θεμελιώδη δικαιώματα.

309. Την ερμηνεία αυτή επιρρωννύει η παράγραφος 6 αυτού του άρθρου 300 ΕΚ, κατά την οποία δεν μπορεί να τεθεί σε ισχύ διεθνής συμφωνία αν το Δικαστήριο γνωμοδοτήσει αρνητικώς ως προς τη συμβατότητά της με τη Συνθήκη ΕΚ, εκτός αν προηγουμένως η Συνθήκη τροποποιηθεί.

310. Υποστηρίχθηκε, εντούτοις, ενώπιον του Δικαστηρίου, ιδίως κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία, ότι, όπως το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το οποίο, σε σειρά προσφάτων αποφάσεών του, έκρινε εαυτό αναρμόδιο να ελέγξει τη συμφωνία ορισμένων πράξεων εκδοθεισών προς εφαρμογήν ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα δεν πρέπει να ελέγξουν τη νομιμότητα του προσβαλλομένου κανονισμού με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα, καθόσον και η πράξη αυτή εκδόθηκε προς εφαρμογήν τέτοιων ψηφισμάτων.

311. Επιβάλλεται, σχετικώς, η διαπίστωση ότι, όπως άλλωστε υπογράμμισε και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, υφίσταται θεμελιώδης διαφορά μεταξύ της φύσεως των πράξεων που αφορούν οι αποφάσεις αυτές, ως προς τις οποίες το εν λόγω δικαστήριο έκρινε εαυτό αναρμόδιο να ελέγξει τη συμφωνία τους με την ΕΣΔΑ, και της φύσεως άλλων πράξεων για τον έλεγχο των οποίων η αρμοδιότητά του είναι αναμφισβήτητη (βλ. ΕΔΔΔ, απόφαση Behrami και Behrami κατά Γαλλίας και Saramati κατά Γαλλίας, Γερμανίας και Νορβηγίας της 2ας Μαΐου 2007, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στο Recueil des arrêts et décisions 2007, § 151).

312. Πράγματι, σε ορισμένες από τις υποθέσεις που επελήφθη, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έκρινε εαυτό αναρμόδιο *ratione personae*, καθόσον αυτές αφορούσαν δράσεις απευθείας καταλογιστέες στον ΟΗΕ ως οργάνωση παγκόσμιας εμβέλειας επιδιώκουσα επιτακτικό σκοπό συλλογικής ασφάλειας, ειδικότερα, δράσεις επικουρικού οργάνου του ΟΗΕ συσταθέντος στο πλαίσιο του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ή δράσεις αναγόμενες στο πλαίσιο της ασκήσεως εξουσιών νομίμως παραχωρηθεισών εκ μέρους του Συμβουλίου Ασφαλείας κατ' εφαρμογήν του ίδιου κεφαλαίου, και όχι δράσεις καταλογιστέες στα καθών ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού κράτη, δράσεις οι οποίες άλλωστε δεν αναπτύχθηκαν εντός του εδάφους αυτών των Κρατών - μελών και δεν απορρέουν από απόφαση των αρχών τους.

313. Αντιθέτως, στην παράγραφο 151 της προαναφερθείσας αποφάσεως Behrami και Behrami κατά Γαλλίας και Saramati κατά Γαλλίας, Γερμανίας και Νορβηγίας, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επισήμανε ότι στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφασή του Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi (Bosphorus Airways) κατά Ιρλανδίας,

της 30ής Ιουνίου 2005 (Recueil des arrêts et décisions 2005 - VI), που αφορούσε κατάσχεση στην οποία προέβησαν οι αρχές του καθού κράτους εντός του εθνικού εδάφους, κατόπιν αποφάσεως υπουργού αυτού του κράτους, έκρινε ότι είναι αρμόδιο, ιδίως *ratione personae*, έναντι του καθού κράτους, μολονότι το επίμαχο μέτρο είχε αποφασισθεί βάσει κοινοτικού κανονισμού εκδοθέντος κατ' εφαρμογήν ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας.

314. Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν μπορεί να θεωρηθεί ως πράξη απευθείας καταλογιστέα στον ΟΗΕ ως δράση ενός από τα επικουρικά του όργανα που έχουν συσταθεί δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ή εκδοθείσα στο πλαίσιο της ασκήσεως εξουσιών που έχουν νομίμως παραχωρηθεί από το Συμβούλιο Ασφαλείας κατ' εφαρμογήν του ιδίου αυτού κεφαλαίου.

315. Εξάλλου και εν πάση περιπτώσει, το ζήτημα της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να αποφανθεί επί του κύρους του προσβαλλομένου κανονισμού τίθενται εντός εντελώς ριζικώς διαφορετικού πλαισίου.

316. Πράγματι, όπως υπομνήσθηκε στις σκέψεις 281 έως 284 της παρούσας αποφάσεως, ο εκ μέρους του Δικαστηρίου έλεγχος του κύρους όλων των κοινοτικών πράξεων με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα πρέπει να θεωρείται ως έκφραση, εντός μιας κοινότητας δικαίου, συνταγματικής εγγυήσεως απορρέουσας από τη Συνθήκη ΕΚ ως αυτοτελούς νομικού συστήματος και μη δυνάμενης να τεθεί εν αμφιβάλω από διεθνή συμφωνία.

317. Πράγματι, το ζήτημα της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου τίθεται εντός του πλαισίου της εσωτερικής και αυτοτελούς εννόμου τάξεως της Κοινότητας, στο οποίο εντάσσεται ο προσβαλλόμενος κανονισμός και εντός του οποίου το Δικαστήριο έχει την αρμοδιότητα να ελέγχει το κύρος των κοινοτικών πράξεων με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα.

318. Υποστηρίχθηκε, επίσης, ότι, λόγω του σεβασμού που οφείλουν να επιδεικνύουν τα κοινοτικά όργανα προς τα όργανα των Ηνωμένων Εθνών, το Δικαστήριο θα έπρεπε να παραιτηθεί του ελέγχου της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα, έστω και αν επιτρέπεται ένας τέτοιος έλεγχος, εφόσον, στο πλαίσιο του συστήματος κυρώσεων που θέσπισαν τα Ηνωμένα Έθνη, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της διαδικασίας επανεξετάσεως, μετά μάλιστα τις σημαντικές πρόσφατες βελτιώσεις της με σειρά ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, τα θεμελιώδη δικαιώματα προασπίζονται επαρκώς.

319. Κατά την Επιτροπή, εφόσον, στο πλαίσιο αυτού του συστήματος κυρώσεων, οι ενδιαφερόμενοι ιδιώτες ή οντότητες έχουν επαρκή δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους στο πλαίσιο ενός μηχανισμού διοικητικού ελέγχου ενσωματωμένου στο νομικό σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, το Δικαστήριο δεν θα έπρεπε να παρέμβει σε καμία περίπτωση.

320. Επιβάλλεται, σχετικώς, να τονιστεί ότι καίτοι, πράγματι, κατόπιν της εκδόσεως εκ μέρους του Συμβουλίου Ασφαλείας σειράς ψηφισμάτων, επήλθαν τροποποιήσεις στο σύστημα περιοριστικών μέτρων που θέσπισαν τα Ηνωμένα Έθνη, όσον αφορά τόσο την εγγραφή στον ενοποιημένο κατάλογο όσο και τη διαγραφή από αυτόν [βλ., ειδικώς, τα ψηφίσματα 1730 (2006), της 19ης Δεκεμβρίου 2006, και 1735 (2006), της 22ας Δεκεμβρίου 2006], εντούτοις, οι τροποποιήσεις αυτές επήλθαν μετά την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού, ώστε, κατ' αρχήν, να μην μπορούν να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο των υπό κρίση αναιρέσεων.

321. Εν πάση περιπτώσει, η ύπαρξη, στο πλαίσιο αυτού του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, της διαδικασίας επανεξετάσεως ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη οι προσφάτως επελθούσες τροποποιήσεις αυτής, δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα γενικευμένη δικαστική ασυλία στο πλαίσιο της εσωτερικής εννόμου τάξεως της Κοινότητας.

322. Πράγματι, μια τέτοια ασυλία, η οποία θα συνιστούσε σημαντική παρέκκλιση από το σύστημα δικαστικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ, δεν κρίνεται δικαιολογημένη, δεδομένου ότι η εν λόγω διαδικασία επανεξετάσεως δεν παρέχει ασφαλώς τις εγγυήσεις μιας δικαστικής προστασίας.

323. Συναφώς, μολοντί κάθε πρόσωπο ή οντότητα έχει εφεξής τη δυνατότητα να απευθύνεται απευθείας στην επιτροπή κυρώσεων υποβάλλοντας αίτηση διαγραφής από τον ενοποιημένο κατάλογο στην ειδική υπηρεσία παραλαβής τέτοιων αιτήσεων που έχει συσταθεί, εντούτοις επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η ενώπιον της επιτροπής αυτής διαδικασία παραμένει ουσιαστικώς διπλωματικής και διακρατικής φύσεως, καθόσον τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ή οντότητες δεν έχουν στην πράξη τη δυνατότητα να προασπίσουν τα δικαιώματά τους, η δε επιτροπή αυτή λαμβάνει τις αποφάσεις της με συναίνεση, καθόσον τα μέλη της έχουν δικαίωμα αρνησικυρίας.

324. Σχετικώς, από τις οδηγίες της επιτροπής κυρώσεων, όπως για τελευταία φορά τροποποιήθηκαν στις 12 Φεβρουαρίου 2007, προκύπτει ότι ο υποβαλών αίτηση διαγραφής δεν έχει καμία δυνατότητα να προασπίσει ο ίδιος τα δικαιώματά του στην ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων διαδικασία ούτε να εκπροσωπηθεί προς τούτο, δεδομένου ότι μόνον η κυβέρνηση του κράτους της κατοικίας του ή της ιθαγένειάς του έχει τη δυνατότητα να διαβιβάσει ενδεχομένως παρατηρήσεις επί της αιτήσεως αυτής.

325. Επιπροσθέτως, οι οδηγίες αυτές δεν επιβάλλουν στην επιτροπή κυρώσεων την υποχρέωση να γνωστοποιήσει στον αιτούντα τους λόγους και τα αποδεικτικά στοιχεία που δικαιολογούν την εγγραφή του στον ενοποιημένο κατάλογο ούτε να του παράσχει τη δυνατότητα προσβάσεως, έστω περιορισμένης, στα στοιχεία αυτά. Τέλος, σε περίπτωση απορρίψεως από την επιτροπή αυτή της αιτήσεως περί διαγραφής, αυτή δεν έχει καμία υποχρέωση αιτιολογίας.

326. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα κοινοτικά όργανα οφείλουν, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί από τη Συνθήκη ΕΚ, να διασφαλίζουν τον, κατ' αρχήν πλήρη, έλεγχο της νομιμότητας όλων των κοινοτικών πράξεων με κριτήρια τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, περιλαμβανομένων των κοινοτικών πράξεων οι οποίες, όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός, αποσκοπούν στην εφαρμογή ψηφισμάτων που εξέδωσε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

327. Επομένως, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αποφαινόμενο, στις σκέψεις 212 έως 231 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Kadī και 263 έως 282 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως Yusuf και Al Barakaat, ότι από τις αρχές που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως της απορρέουσας από τα Ηνωμένα Έθνη και της κοινοτικής εννόμου τάξεως προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, καθόσον αποσκοπεί στην εφαρμογή ψηφίσματος που εξέδωσε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών που δεν παρέχει κανένα περιθώριο διακρίσεως, απολαύει δικαστικής ασυλίας όσον αφορά τον έλεγχο της εσωτερικής του νομιμότητας, πλην του ελέγχου της συμφωνίας του με τους κανόνες του *jus cogens*.

328. Συνεπώς, οι λόγοι αναιρέσεως που προέβησαν οι αναιρεσιδόντες είναι βάσιμοι ως προς το σημείο αυτό, οι δε αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις πρέπει να αναιρεθούν ως προς το αντίστοιχο κεφάλαιο.

329. Κατά συνέπεια, παρέλκει η εξέταση των αιτιάσεων που στρέφονται κατά του κεφαλαίου των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων του αναφερομένου στον έλεγχο του προσβαλλομένου κανονισμού με κριτήριο τους κανόνες του διεθνούς δικαίου που εμπίπτουν στο *jus cogens* και ότι, κατά συνέπεια, παρέλκει επίσης η εξέταση της ανταναιρέσεως του Ηνωμένου Βασιλείου ως προς το ζήτημα αυτό.

330. Επίσης, δεδομένου ότι στα επόμενα κεφάλαια των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων, τα σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα που προέβησαν οι αναιρεσιδόντες, το Πρωτοδικείο περιορίστηκε να εξετάσει τη νομιμότητα του προσβαλλομένου κανονισμού σε σχέση με αυτούς και μόνον τους κανόνες, ενώ όφειλε να προβεί σε έλεγχο, κατ' αρχήν πλήρη, με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα που αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, πρέπει, επίσης, να αναιρεθεί το κεφάλαιο αυτό των αναιρεσιβαλλομένων αποφάσεων.

Επί των προσφυγών ενώπιον του Πρωτοδικείου

331. Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση.

332. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο κρίνει ότι οι ασκηθείσες από τους αναιρεσιόντες προσφυγές ακυρώσεως του προσβαλλομένου κανονισμού είναι ώριμες προς εκδίκαση και ότι πρέπει να αποφανθεί οριστικώς επ' αυτών.

333. Πρέπει, πρώτον, να εξεταστούν οι αιτιάσεις που διατυπώνουν οι Υ.Α. Kadi και Al Barakaat ως προς την προσβολή των δικαιωμάτων τους άμυνας, ιδίως του δικαιώματος ακροάσεως και του δικαιώματος αποτελεσματικού δικαστικού ελέγχου των μέτρων περί δεσμεύσεως κεφαλαίων που τους επιβλήθηκαν με τον προσβαλλόμενο κανονισμό.

334. Προς τούτο, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων υπό τις οποίες περιελήφθη το όνομα των αναιρεσιόντων στον κατάλογο προσώπων και οντοτήτων κατά των οποίων στρέφονται τα περιοριστικά μέτρα που προβλέπονται στο παράρτημα Ι του προσβαλλομένου κανονισμού, πρέπει να κριθεί ότι προδήλως προσεβλήθησαν τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσιόντων, ιδίως το δικαίωμα ακροάσεως και το δικαίωμα για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο.

335. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, η αρχή της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου απορρέουσα από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των Κρατών - μελών και έχει καθιερωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της ΕΣΔΑ και επιβεβαιωθεί με το άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που προκηρύχθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια (ΕΕ C 364, σ. 1) (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 13ης Μαρτίου 2007, C-432/05, Unibet, Συλλογή 2007, σ. I-2271, σκέψη 37).

336. Επίσης, λαμβανομένων υπόψη των πορισμάτων που συνάγονται από τη νομολογία που αφορά άλλους τομείς (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 15ης Οκτωβρίου 1987, 222/86, Heylens κ.λπ., Συλλογή 1987, σ. 4097, σκέψη 15, και της 28ης Ιουνίου 2005, C-189/02P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, Dansk Rørdindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-5425, σκέψεις 462 και 463), πρέπει να γίνει δεκτό εν προκειμένω ότι η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου, η οποία πρέπει ιδίως να αφορά τη νομιμότητα των λόγων για τους οποίους, εν προκειμένω, περιελήφθη το όνομα προσώπου ή οντότητας στον κατάλογο του παραρτήματος Ι του προσβαλλομένου κανονισμού με αποτέλεσμα την επιβολή επ' αυτών ενός συνόλου περιοριστικών μέτρων, συνεπάγεται ότι η οικεία κοινοτική αρχή οφείλει να γνωστοποιήσει τους λόγους αυτούς στο οικείο πρόσωπο ή οντότητα, κατά το μέτρο του δυνατού, είτε κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως περί αναγραφής του ονόματός τους στον κατάλογο είτε, τουλάχιστον, το ταχύτερο δυνατό μετά τη λήψη αυτής της αποφάσεως, ώστε να παρασχεθεί σ' αυτούς η δυνατότητα να ασκήσουν, εμπροθέσμως, το δικαίωμά τους για προσφυγή.

337. Η υποχρέωση γνωστοποιήσεως των λόγων αυτών είναι, πράγματι, αναγκαία προκειμένου να παρασχεθεί στους αποδέκτες των περιοριστικών μέτρων η δυνατότητα να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους υπό τις καλύτερες δυνατές συν-

θήκες και να αποφασίσουν, έχοντας γνώση όλων των στοιχείων, αν είναι πρόσφορο να προσφύγουν στον κοινοτικό δικαστή (βλ., υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Heylens κ.λπ., σκέψη 15), αλλά και προκειμένου να παρασχεθεί στον κοινοτικό δικαστή πλήρως η δυνατότητα ασκήσεως του ελέγχου νομιμότητας της οικείας κοινοτικής πράξεως, όπως επιβάλλει η Συνθήκη ΕΚ.

338. Όσον αφορά τα δικαιώματα άμυνας και, ιδίως, το δικαίωμα ακρόασης, προκειμένου περί περιοριστικών μέτρων όπως αυτά που επιβάλλει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, δεν μπορεί να απαιτηθεί από τις κοινοτικές αρχές η γνωστοποίηση των λόγων αυτών πριν από την πρώτη αναγραφή του ονόματος ενός προσώπου ή μιας οντότητας στον εν λόγω κατάλογο.

339. Πράγματι, όπως υπογράμμισε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 308 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης Yusuf και Al Barakaat, η εκ των προτέρων γνωστοποίηση θα περιόριζε την αποτελεσματικότητα των μέτρων περί δεσμεύσεως κεφαλαίων και οικονομικών πόρων που επιβάλλει ο κανονισμός αυτός.

340. Προς επίτευξη του επιδιωκόμενου με τον εν λόγω κανονισμό σκοπού, τέτοια μέτρα πρέπει, ως εκ της φύσεώς τους, να επιβάλλονται αιφνιδιαστικά και, όπως αποφάνθηκε το Δικαστήριο, να εφαρμόζονται αμέσως (βλ., υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Möllendorf και Möllendorf-Niehuus, σκέψη 63).

341. Για τους ίδιους λόγους που αφορούν επίσης τον επιδιωκόμενο με τον προσβαλλόμενο κανονισμό σκοπό και την αποτελεσματικότητα των μέτρων που αυτός προβλέπει, οι κοινοτικές αρχές δεν είχαν, επίσης, την υποχρέωση να ακούσουν τους αναιρεσείοντες πριν από την πρώτη αναγραφή των ονομάτων τους στον κατάλογο του παραρτήματος Ι του εν λόγω κανονισμού.

342. Επιπροσθέτως, προκειμένου περί κοινοτικής πράξεως σκοπούσας στην εφαρμογή ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας το οποίο εκδόθηκε στο πλαίσιο της προσπάθειας καταστολής της τρομοκρατίας, επιτακτικοί λόγοι αναγόμενοι στην ασφάλεια ή απορρέοντες από τις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των Κρατών - μελών της ενδέχεται να αποκλείουν τη γνωστοποίηση στους ενδιαφερομένους ορισμένων στοιχείων και, επομένως, την ακρόαση των ενδιαφερομένων όσον αφορά αυτά τα στοιχεία.

343. Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι, προκειμένου περί της τηρήσεως της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, περιοριστικά μέτρα όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός διαφεύγουν παντός ελέγχου του κοινοτικού δικαστή με το αιτιολογικό ότι η πράξη με την οποία επιβλήθηκαν αφορά τη διεθνή ασφάλεια και την τρομοκρατία.

344. Εντούτοις, σε μια τέτοια περίπτωση, ο κοινοτικός δικαστής οφείλει, στο πλαίσιο του δικαστικού του ελέγχου, να εφαρμόσει μεθόδους που να συμβιβάζουν, αφενός, την εύλογη ανάγκη ασφάλειας των πηγών πληροφόρησης που ελήφθησαν υπόψη κατά την έκδοση της οικείας πράξεως και, αφετέρου, την ανάγκη παροχής

στον πολίτη της δυνατότητας να επωφεληθεί από τις προβλεπόμενες διαδικασίες (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ΕΔΔΔ, απόφαση Chahal κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 15ης Νοεμβρίου 1996, Recueil des arrêts et décisions 1996-V, § 131).

345. Εν προκειμένω, πρέπει, πρώτον, να διαπιστωθεί ότι ούτε ο προσβαλλόμενος κανονισμός ούτε η κοινή θέση 2002/402 στην οποία αυτός παραπέμπει προβλέπουν διαδικασία γνωστοποίησης των στοιχείων βάσει των οποίων αποφασίστηκε η αναγραφή των ονομάτων των ενδιαφερομένων στο παράρτημα Ι του εν λόγω κανονισμού ή ακρόασης αυτών, είτε ταυτόχρονα είτε μεταγενέστερα αυτής της εγγραφής.

346. Επισημαίνεται, επίσης, ότι ουδέποτε το Συμβούλιο ενημέρωσε τους αναιρεσιόντες ως προς τα εις βάρος τους στοιχεία βάσει των οποίων αποφασίστηκε η αρχική συμπερίληψη των ονομάτων τους στο παράρτημα Ι του επίμαχου κανονισμού και, κατ' επέκταση, η επιβολή των περιοριστικών μέτρων που αυτός προβλέπει.

347. Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι δεν παρασχέθηκε κανένα πληροφοριακό στοιχείο στους αναιρεσιόντες, είτε με τον κανονισμό 467/2001, όπως αυτός τροποποιήθηκε, αντιστοίχως, με τους κανονισμούς 2062/2001 και 2199/2991, με τον οποίο περιελήφθησαν για πρώτη φορά τα ονόματά τους στον κατάλογο προσώπων, οντοτήτων ή οργανισμών επί των οποίων επιβλήθηκε η δέσμευση κεφαλαίων, είτε με τον προσβαλλόμενο κανονισμό ή σε κάποιο άλλο μεταγενέστερο στάδιο.

348. Εφόσον το Συμβούλιο δεν γνωστοποίησε στους αναιρεσιόντες τα εις βάρος τους στοιχεία επί των οποίων στηρίχθηκαν τα περιοριστικά μέτρα που τους επιβλήθηκαν ούτε τους παρέσχε το δικαίωμα να πληροφορηθούν τα στοιχεία αυτά εντός ευλόγου προθεσμίας μετά την επιβολή των συγκεκριμένων μέτρων, οι αναιρεσιόντες στερήθηκαν της δυνατότητας να διατυπώσουν λυσιτελώς την άποψή τους σχετικά. Επομένως, προσεβλήθησαν τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσιόντων, ιδίως το δικαίωμα ακρόασης.

349. Επίσης, εφόσον δεν ενημερώθηκαν σχετικά με τα εις βάρος τους στοιχεία και λαμβανομένων υπόψη των σχέσεων, που επισημάνθηκαν στις σκέψεις 336 και 337 της παρούσας απόφασης, μεταξύ των δικαιωμάτων άμυνας και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, οι αναιρεσιόντες στερήθηκαν, επίσης, της δυνατότητας να προασπίσουν τα δικαιώματά τους έναντι αυτών των στοιχείων, υπό όρους ικανοποιητικούς, ενώπιον του κοινοτικού δικαστή, ώστε να πρέπει επίσης να διαπιστωθεί προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

350. Τέλος, πρέπει να διαπιστωθεί ότι η προσβολή αυτή δεν ήρθη στο πλαίσιο της εκδίκασης των προσφυγών που ασκήθηκαν. Πράγματι, εφόσον, κατ' αρχή, σύμφωνα με την άποψη του Συμβουλίου, κανένα τέτοιο στοιχείο δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου εκ μέρους του κοινοτικού δικαστή, το Συμβούλιο δεν προσκόμισε κανένα σχετικό στοιχείο.

351. Επομένως, το Δικαστήριο δεν έχει άλλη επιλογή από το να διαπιστώσει ότι δεν είναι σε θέση να προβεί στον έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον αυτός αφορά τους αναιρεσιόντες, και ότι, κατά συνέπεια, επίσης για τον λόγο αυτό, το θεμελιώδες δικαίωμά τους για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο δεν έγινε σεβαστό, εν προκειμένω.

352. Κατά συνέπεια, πρέπει να κριθεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, καθόσον αφορά τους αναιρεσιόντες, εκδόθηκε χωρίς ουδόλως να διασφαλιστεί η γνωστοποίηση σ' αυτούς των εις βάρος τους στοιχείων ή η ακρόασή τους επί των στοιχείων αυτών, ώστε να πρέπει να κριθεί ότι ο κανονισμός αυτός εκδόθηκε κατόπιν μιας διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας δεν έγιναν σεβαστά τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσιόντων και ότι, κατ' ακολουθία, δεν τηρήθηκε η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

353. Εξ όλων των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι οι λόγοι που προέβαλαν οι Υ.Α. Kadi και Al Barakaat προς στήριξη των προσφυγών τους ακυρώσεως κατά του προσβαλλομένου κανονισμού, αντλούμενοι από παραβίαση των δικαιωμάτων τους άμυνας, ιδίως του δικαιώματος ακρόασεως και της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, είναι βάσιμοι.

354. Επιβάλλεται, δεύτερον, να εξεταστεί ο λόγος που προβάλλει ο Υ. Α. Kadi περί προσβολής του δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας που συνεπάγεται η δέσμευση κεφαλαίων που του επιβλήθηκε δυνάμει του προσβαλλομένου κανονισμού.

355. Κατά πάγια νομολογία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας περιλαμβάνεται στις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου. Πάντως, η αρχή αυτή δεν έχει τη μορφή απολύτου προνομίου, αλλά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με τη λειτουργία της εντός της κοινωνίας. Κατά συνέπεια, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί ανταποκρίνονται πράγματι σε επιδιωκόμενους από την Κοινότητα σκοπούς γενικού συμφέροντος και δεν συνιστούν, λαμβανομένου υπόψη του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και ανεπίτρεπτη παρέμβαση δυναμένη να θίξει την ίδια την ουσία του διασφαλιζομένου κατ' αυτόν τον τρόπο δικαιώματος (βλ., ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA, σκέψη 119 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ., επίσης, υπ' αυτή την έννοια, στο πλαίσιο συστήματος περιοριστικών μέτρων, προαναφερθείσα απόφαση Bosphorus, σκέψη 21).

356. Προκειμένου να προσδιοριστεί το περιεχόμενο του θεμελιώδους δικαιώματος προστασίας της ιδιοκτησίας, που αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, πρέπει ιδίως να ληφθεί υπόψη το άρθρο 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, που αναφέρεται στο δικαίωμα αυτό.

357. Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί αν η δέσμευση που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός συνιστά δυσανάλογη και απαράδεκτη παρέμβαση θίγουσα την ίδια την ουσία του θεμελιώδους δικαιώματος σεβασμού της ιδιοκτησίας προσώπων

τα ονόματα των οποίων, όπως αυτό του Y.A. Kadi, αναγράφονται στον κατάλογο του παραρτήματος I του εν λόγω κανονισμού.

358. Η δέσμευση αυτή συνιστά συντηρητικό μέτρο, το οποίο δεν θεωρείται ότι στερεί τα εν λόγω πρόσωπα από την ιδιοκτησία τους. Εντούτοις, το μέτρο αυτό αναμφιβόλως περιορίζει τη δυνατότητα ασκήσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας του Y.A. Kadi, περιορισμός ο οποίος, εξάλλου, πρέπει να χαρακτηριστεί ως σημαντικός λόγω της γενικής ισχύος του μέτρου της δεσμεύσεως και του γεγονότος ότι έχει επιβληθεί από της 20ής Οκτωβρίου 2001.

359. Ανακύπτει, επομένως, το ζήτημα αν ο περιορισμός αυτός της ασκήσεως του δικαιώματος ιδιοκτησίας του Y.A. Kadi είναι δικαιολογημένος.

360. Συναφώς, κατά τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, πρέπει να υφίσταται εύλογη σχέση αναλογικότητας μεταξύ των μέσων που χρησιμοποιούνται και του επιδιωκόμενου σκοπού. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί αν διατηρήθηκε η ισορροπία μεταξύ των επιταγών γενικού συμφέροντος και του συμφέροντος του ή των ενδιαφερομένων. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να αναγνωρισθεί ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως στον νομοθέτη όσον αφορά τόσο την επιλογή των μέσων εφαρμογής όσο και την εκτίμηση του αν οι συνέπειές τους είναι δικαιολογημένες, από απόψεως γενικού συμφέροντος, για την επίτευξη του σκοπού που επιδιώκεται με τη συγκεκριμένη νομοθετική ρύθμιση [βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, ΕΔΔΔ, απόφαση J.A. PYE (Oxford) Ltd. και J.A. PYE (Oxford) Land Ltd. κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 30ής Αυγούστου 2007, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στο Recueil des arrêts et décisions 2007, §§ 55 και 75].

361. Όπως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο στο πλαίσιο ενός άλλου κοινοτικού συστήματος περιοριστικών μέτρων οικονομικής φύσεως που ελήφθησαν προς εφαρμογήν, επίσης, ψηφισμάτων που εξέδωσε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η σημασία επιδιωκόμενων με μια κοινοτική πράξη όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός σκοπών δύναται να δικαιολογηθεί –έστω και σοβαρές– αρνητικές συνέπειες, ως προς ορισμένους επιχειρηματίες, περιλαμβανομένων εκείνων που δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στην λήψη των μέτρων αυτών, αλλά θίγονται, ιδίως όσον αφορά το δικαίωμά τους ιδιοκτησίας (βλ., υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση *Bosphorus*, σκέψεις 22 και 23).

362. Εν προκειμένω, τα περιοριστικά μέτρα που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός συμβάλλουν στην εφαρμογή, σε κοινοτικό επίπεδο, περιοριστικών μέτρων, τα οποία αποφάσισε να επιβάλει το Συμβούλιο Ασφαλείας στον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα, τους Ταλιμπάν καθώς και σε άλλα πρόσωπα, ομάδες, επιχειρήσεις και οντότητες που συνδέονται με αυτούς.

363. Λαμβανομένου υπόψη αυτού του τόσο θεμελιώδους για τη διεθνή κοινότητα σκοπού γενικού συμφέροντος που συνίσταται στη με κάθε μέσο αντιμετώπιση, σύμ-

φωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, των απειλών της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, των οφειλομένων σε τρομοκρατικές πράξεις, η δέσμευση κεφαλαίων, χρηματοπιστωτικών πόρων και άλλων οικονομικών πηγών προσώπων που το Συμβούλιο Ασφαλείας ή η επιτροπή κυρώσεων έκρινε ότι συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν δεν μπορεί να θεωρηθεί, καθεαυτός, ως απρόσφορος ή δυσανάλογος (βλ., υπ' αυτή την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Bosphorus, σκέψη 26, καθώς και ΕΔΔΔ, απόφαση Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi κατά Ιρλανδίας, προαναφερθείσα § 167).

364. Πρέπει, επίσης, να ληφθεί υπόψη ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 561/2003, εκδοθέντα κατόπιν του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, προβλέπει, μεταξύ άλλων παρεκκλίσεων και εξαιρέσεων, ότι, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων και εφόσον η επιτροπή κυρώσεων δεν εκφράσει τη ρητή αντίθεσή της, οι αρμόδιες εθνικές αρχές δηλώνουν ότι η δέσμευση κεφαλαίων δεν εφαρμόζεται επί των κεφαλαίων εκείνων που είναι αναγκαία προς κάλυψη βασικών αναγκών, ιδίως των δαπανών διαβίωσης, καταβολής μισθώματος, ιατρικών δαπανών, φόρων ή συλλογικών υπηρεσιών. Επιπροσθέτως, τα κεφάλαια που απαιτούνται προς κάλυψη οποιασδήποτε άλλης «έκτακτης δαπάνης» μπορούν επίσης να αποδεσμευτούν κατόπιν ρητής αδείας της επιτροπής κυρώσεων.

365. Πρέπει, επίσης, να τονιστεί ότι τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας προς εφαρμογή των οποίων εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός προβλέπουν μηχανισμό τακτικής επανεξετάσεως του γενικού συστήματος των προβλεπομένων μέτρων, καθώς και διαδικασία παρέχουσα στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να ζητούν ανά πάσα στιγμή από την επιτροπή κυρώσεων επανεξέταση της περιπτώσεώς τους υποβάλλοντας στο εξής τη σχετική αίτηση απευθείας στην εν λόγω επιτροπή μέσω της ειδικής υπηρεσίας παραλαβής τέτοιων αιτήσεων.

366. Επομένως, τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλει ο προσβαλλόμενος κανονισμός συνιστούν περιορισμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας ο οποίος, κατ' αρχήν, δικαιολογείται.

367. Ακολούθως, πρέπει επίσης να εξεταστεί αν, κατά την εφαρμογή αυτού του κανονισμού επί του Υ.Α. Kadi, έγινε σεβαστό το δικαίωμά του ιδιοκτησίας, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως.

368. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι οι εφαρμοστέες διαδικασίες πρέπει, επίσης, να παρέχουν επαρκώς στον ενδιαφερόμενο τη δυνατότητα να διατυπώσει τις απόψεις του ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Προς διασφάλιση της τηρήσεως αυτής της προϋποθέσεως, η οποία συνιστά επιταγή αναγκαστικώς απορρέουσα από το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου 1 της ΕΣΔΑ, πρέπει οι εφαρμοστέες διαδικασίες να εξετάζονται υπό ένα γενικότερο πρίσμα (βλ., υπ' αυτή την έννοια, ιδίως, ΕΔΔΔ, απόφαση Jokela κατά Φινλανδίας της 21ης Μαΐου 2002, Recueil des arrêts et décisions 2002-IV, § 45 καθώς και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και § 55).

369. Ο προσβαλλόμενος, όμως, κανονισμός, καθόσον αφορά τον Υ.Α. Kadi, εκδόθηκε χωρίς ουδόλως να παρασχεθεί σ' αυτόν η δυνατότητα να διατυπώσει την άποψή του ενώπιον των αρμοδίων αρχών, υπό περιστάσεις στις οποίες ο περιορισμός του δικαιώματός του ιδιοκτησίας πρέπει να χαρακτηριστεί ως σημαντικός, λόγω της γενικής ισχύος και της διάρκειας της δεσμεύσεως των κεφαλαίων που του επιβλήθηκε.

370. Επομένως, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, η επιβολή στον Υ.Α. Kadi περιοριστικών μέτρων με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, κατόπιν της αναγραφής του ονόματός του στον περιεχόμενο στο παράρτημα Ι του προσβαλλομένου κανονισμού κατάλογο συνιστά αδικαιολόγητο περιορισμό του δικαιώματός του ιδιοκτησίας.

371. Συνεπώς, ο λόγος αναιρέσεως που αντλεί ο Υ.Α. Kadi από την προσβολή του θεμελιώδους δικαιώματος σεβασμού της ιδιοκτησίας είναι βάσιμος.

372. Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, καθόσον αφορά τους αναιρεσιόντες, πρέπει να ακυρωθεί.

373. Εντούτοις, η, κατ' αυτή την έκταση, ακύρωση του προσβαλλόμενου κανονισμού με άμεση ισχύ θα μπορούσε να περιορίσει κατά τρόπο σοβαρό και μη αναστρέψιμο την αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων που επιβάλλει ο κανονισμός και τα οποία οφείλει να εφαρμόζει η Κοινότητα καθόσον, στο διάστημα που θα μεσολαβήσει μέχρι την ενδεχόμενη αντικατάστασή του με νέο κανονισμό, ο Υ.Α. Kadi και η Al Barakaat θα μπορούσαν να λάβουν μέτρα ώστε να μην μπορεί πλέον να τους επιβληθεί δέσμευση κεφαλαίων.

374. Επιπροσθέτως, στο μέτρο που από την παρούσα απόφαση προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός πρέπει να ακυρωθεί, καθόσον αφορά τους αναιρεσιόντες, λόγω παραβίασεως των αρχών που έχουν εφαρμογή επί της διαδικασίας που ακολουθήθηκε για τη λήψη των περιοριστικών μέτρων που προβλέπει ο κανονισμός αυτός, δεν αποκλείεται, επί της ουσίας, η επιβολή τέτοιων μέτρων στους αναιρεσιόντες να είναι ίσως δικαιολογημένη.

375. Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα στοιχεία, πρέπει, δυνάμει του άρθρου 231 ΕΚ, να διατηρηθούν σε ισχύ τα αποτελέσματα του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον αυτός περιλαμβάνει τα ονόματα των αναιρεσιόντων στον κατάλογο του παραρτήματος Ι αυτού, κατά τη διάρκεια μιας σύντομης περιόδου η οποία πρέπει να καθοριστεί κατά τρόπο που να παρέχει στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να άρει τις διαπιστωθείσες παραβάσεις, αλλά θα λαμβάνει επίσης δεόντως υπόψη τις σημαντικές επιπτώσεις των περιοριστικών αυτών μέτρων επί των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των αναιρεσιόντων.

376. Υπό τις συνθήκες αυτές, η δίκαιη εφαρμογή του άρθρου 231 ΕΚ επιβάλλει διατήρηση των αποτελεσμάτων του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον αυτός αφορά τους αναιρεσιόντες, κατά τη διάρκεια περιόδου μη δυνάμενης να υπερβεί τους τρεις μήνες από της ημερομηνίας δημοσίευσής της παρούσας αποφάσεως.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τιμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Αναιρεί τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, T-315/01, Kadi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, και T-306/01, Yusuf και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής.

2) Ακυρώνει, όσον αφορά τον Y.A. Kadi και την Al Barakaat International Foundation, τον κανονισμό (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά τους Ταλιμπάν του Αφγανιστάν.

3) Διατηρούνται σε ισχύ τα αποτελέσματα του κανονισμού 881/2002, καθόσον αφορά τον Y.A. Kadi και την Al Barakaat International Foundation, για περίοδο μη δυνάμενη να υπερβεί τους τρεις μήνες από της ημερομηνίας δημοσίευσής της παρούσας απόφασης.

4) Καταδικάζει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να φέρουν, πέραν των δικών τους εξόδων, εξ ημισείας έκαστο, τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν ο Y.A. Kadi και η Al Barakaat International Foundation τόσο κατά την πρωτόδικη διαδικασία όσο και κατά την παρούσα ανααιρετική διαδικασία.

5) Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρει τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε τόσο κατά την πρωτόδικη διαδικασία όσο και κατά την παρούσα ανααιρετική διαδικασία.

6) Το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία και το Βασίλειο των Κάτω Χωρών φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.